

УКРАЇНСЬКА МОВА У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ. ЗМІНИ В ПРАВОВІЙ СФЕРІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі проаналізований закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» 2019 року та зміни, які він вніс у сферу інформаційних технологій та правову сферу. Визначено важливість цього закону для України.

Ключові слова: мова, інформаційні технології, інтерфейс, закон.

Abstract

The Law on Language of 2019 and the changes it introduced in the field of information technology and the legal sphere were analyzed in this work. The importance of this law for Ukraine has been determined.

Keywords: Language, information technology, interface, law.

Вступ

Досягнення успіхів в інтеграції української мови у сфері ІТ є необхідністю в контексті створення інформаційного суспільства в Україні. Все більша кількість людей користується комп'ютерами та іншими пристроями з доступом до Інтернету, і це знову підкреслює важливість забезпечення доступності інформації державною мовою. Крім того, інформаційна безпека передбачає використання мови, якою володіють українські фахівці. Українська мова у сфері ІТ має великий потенціал і може стати перевагою для українських компаній. Розвиток української мови у цій сфері сприятиме не тільки збереженню мовної та культурної спадщини України, а й підвищенню престижу країни у світі.

Метою роботи є аналіз закону про мову 2019 року та його значення в правовій сфері та сфері інформаційних технологій.

Результати дослідження

Затверджений у 2019 р. закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» визначає, що українська мова є обов'язковою для використання в усіх сферах життя в Україні, зокрема в ІТ. Це означає, що всі документи, пов'язані з ІТ, повинні бути написані українською мовою. Також закон визначає правила використання української мови в офіційних документах, зокрема в документаціях програмного забезпечення. Він є важливим кроком у забезпеченні дотримання прав українців на користування українською мовою в ІТ. Він забезпечує правову базу для захисту та розвитку української мови в цій сфері, відповідає вимогам часу та враховує міжнародні стандарти. Цей закон передбачає такі основні зміни [1]:

- Створення українських версій усіх програм, що використовуються безпосередньо в Україні, а також для українських громадян поза її межами;
- Сайти компаній, що продають товари в Україні та є зареєстрованими в Україні, повинні за замовчуванням завантажуватись українською мовою для громадян, що проживають в Україні;
- Сайти державних підприємств та ЗМІ повинні завантажуватись українською мовою та містити інші європейські мови;
- На сайтах іноземних компаній, що мають український ринок та продають товари в Україні, українська версія повинна завантажуватись за замовчуванням для українських громадян;
- Мобільний додаток або комп'ютерна програма, що продається в Україні, повинна мати інтерфейс українською та/або англійською та іншими мовами;
- Заклади освіти повинні використовувати програмний інтерфейс українською мовою для освітніх потреб.

Багато відомих браузерів, операційних систем та програм впровадили український інтерфейс раніше, ніж був прийнятий закон про мову 2019 р. Такими стали:

- Microsoft Windows: український інтерфейс з'явився у версії Windows XP у 2001 році;

- Microsoft Office: український інтерфейс з'явився у версії Office 2003 у 2003 році;
- Adobe Photoshop: український інтерфейс з'явився у версії CS6 у 2012 році;
- Mozilla Firefox: український інтерфейс з'явився у версії Firefox 3.5 у 2009 році;
- Google Chrome: український інтерфейс з'явився у версії Chrome 11 у 2011 році;
- Skype: український інтерфейс з'явився у версії 6.0 у 2013 році;
- Telegram: український інтерфейс з'явився у версії 3.0 у 2016 році;
- Viber: український інтерфейс з'явився у версії 6.7 у 2017 році;
- Ubuntu Linux: український інтерфейс з'явився у версії 6.06 у 2006 році;
- Instagram: впровадив український інтерфейс у вересні 2018 року. Компанія «Facebook», яка є власником Instagram, оголосила про це на своїй офіційній сторінці в фейсбуці.

Переважно відомі програми впровадили українську мову до закону про мову, проте після його ухвалення, український інтерфейс значно розширився та були виправлені різноманітні помилки. Багато сайтів почали впроваджувати український інтерфейс або ж додавати українську мову до вже наявних інтерфейсів. Нижче подаємо приклади окремих сайтів, які впровадили український інтерфейс [2]:

- Сайт найбільшої у світі соціальної мережі «Фейсбук», якою користуються близько 1.7 млрд людей, зокрема, політики, отримав український інтерфейс;
- Найбільша у світі компанія, що надає найрізноманітніші послуги, «Google» додала український інтерфейс до пошукової системи «Google» та інших своїх сервісів, таких як Gmail, Google Maps та YouTube;
- Сайт загальнодоступної вільної багатомовної онлайн-енциклопедії «Вікіпедія» оновив український інтерфейс;
- Найвідоміший сайт із продажу товарів усіх категорій «OLX» створив українську версію сайту та українську версію мобільного додатку;
- Один з найвідоміших інтернет-ресурсів для бронювання готелів та квитків «Booking.com» додав українську мову до своїх інтерфейсів та забезпечив можливість вибору України як країни проживання;
- Інтернет-сервіс найбільшої у світі за обігом компанії, що продає товари та послуги через мережу інтернет, «Амазон», додав український інтерфейс до своєї вебсторінки;
- Одна з найпопулярніших соціальних мереж «Інстаграм» додала українську мову до списку мов для вибору в налаштуваннях профілю, зокрема з'явилася можливість вибору української мови на пристроях з операційною системою IOS;
- Всесвітньо відомий вебсайт для перегляду фільмів «Netflix» повністю оновив свій український інтерфейс, щоб забезпечити користувачам зручність перегляду фільмів і серіалів українською мовою;
- Найбільша у світі платформа для блогів та відео «YouTube» додала українську мову до списку мов для вибору в налаштуваннях користувача.

Це лише декілька прикладів сайтів, які впровадили український інтерфейс після прийняття закону про мову в 2019 році. Також варто зазначити, що деякі сайти, які вже мали український інтерфейс, почали його вдосконалювати та розширювати, додавши нові функції та можливості для користувачів.

Зокрема, згідно зі статтею 30 Закону про мову, документація програмного забезпечення повинна бути розроблена українською або англійською мовою, якщо вона призначена для використання в Україні. Крім того, вона повинна бути повністю зрозумілою та логічно структурованою. Це означає, що не тільки тексти, але і надзвичайно важливі компоненти документації, зокрема таблиці, графіки та схеми, повинні бути написані переліченими мовами. На жаль, до сьогодні незаконна практика використання російської мови в документації програмного забезпечення є зафіксованою [3-5].

Висновок

Використання української мови в сфері ІТ є важливим аспектом збереження мовної та культурної спадщини України. Законодавчі зміни та ініціативи з підтримки української мови в документації програмного забезпечення сприяють її інтеграції в цю сферу. Однак, необхідно продовжувати працювати над розв'язанням проблем, які заважають повній інтеграції української мови в сфері ІТ, таких як недостатня кількість професійних перекладачів та нестабільна термінологія. Це допоможе забезпечити якісний переклад технічної документації та створити умови для подальшого розвитку

української мови у сфері інформаційних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про забезпечення функціонування української мови як державної. URL: https://ips.ligazakon.net/document/t192704?ed=2019_04_25.
2. Суспільне.медіа URL: <https://suspilne.media/168249-netflix-dodav-ukrainsku-movu-do-interfejsu/>.
3. Скрипін В. В ютубі запрацювали субтитри українською мовою. URL: <https://itc.ua/ua/novini/v-youtube-zapratsyuvai-avtomatichni-subtitri-ukrayinskoyu/>.
4. hromadske.ua URL: <https://hromadske.ua/posts/zastosunok-facebook-dlya-ios-teper-dostupnij-ukrayinskoyu-movoyu-skoro-te-same-chekaye-i-na-messenger>.
5. Новий закон про мову: софт і сайти потрібно перекладати українською. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/04/25/647386/>.

Радомська Людмила Анатоліївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовознавства, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: ludarad9@gmail.com.

Наконечний Влас Володимирович – студент групи ЗПІ-22б, Вінницький Національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vlas.nak.05@gmail.com.

Radomska Lyudmyla A. – Cand. Sc. (Eng), Assistant Professor, Department of Linguistics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ludarad9@gmail.com.

Vlas Nakonechnyi Volodymyrovych – student of ЗПІ-22b group, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vlas.nak.05@gmail.com.